

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
kopia: ju.L5@regeringskansliet.se

Vår referens/dnr:
SN Dnr 2025-172

103 33 Stockholm

Er referens/dnr:
Ju2025/01606

2025-11-01

Remissvar

Straffrättsliga åtgärder mot korruption och tjänstefel (2025:87)

Svenskt Näringsliv har inbjudits att lämna synpunkter på förslagen i promemorian. Svenskt Näringsliv är det samlade näringslivets röst med drygt 60 000 små, medelstora och stora företag. Dessa är organiserade i 48 bransch- och arbetsgivarorganisationer.

Sammanfattning

Svenskt Näringsliv avstyrker förslaget om ny straffbestämmelse för oaktsam finansiering av korruptionsbrott i sin föreslagna lydelse.

Svenskt Näringsliv har inget att erinra mot övriga förslag i betänkandet.

Inledning

Utredningen föreslår att dagens bestämmelse om vårdslös finansiering av mutbrott ersätt av brottet oaktsam finansiering av korruptionsbrott. Bestämmelsen tar sikte på situationen då korruptionsbrott främjas genom att medel överförs till någon som företräder näringsidkaren. Enligt dagens bestämmelse krävs dels grov oaktsamhet hos den som överför medel, dels att medlen objektivt sett används för att begå korruptionsbrott. Enligt den föreslagna nya bestämmelsen ändras båda dessa förutsättningar. Grov oaktsamhet ändras till skälig anledning anta och medlen behöver inte objektivt sett ha använts till mutbrott för att straffansvar ska föreligga. Den föreslagna kriminaliseringen tar sikte på risktagandet i att överföra medel snarare än det faktiska mutbrottet.

Den nya straffbestämmelsen riskerar att skapa rättsosäkerhet

Som utredningen pekar på har Sverige många stora internationella företag med verksamhet runt om i världen och inte sällan används så kallade

mellanmän på plats för att genomföra affärer. I sådana situationen genomför företagen strukturerade åtgärder för att minimera risken för korruption. Vägledning tas då från bland annat den kod mot korruption i näringslivet som tagits fram av Institutet mot mutor och internationella regelverk, inte minst UK Bribery Act. Ett sådant arbetssätt ger resultat. Svenskt Näringsliv menar att det förhållande att Sverige relativt sett har få fällande domar för mutbrott i internationella affärsförbindelser kan förklaras av företagens förebyggande arbete och inte, som utredningen menar, till övervägande del förklaras av brister i den nuvarande lagstiftningen.

Svenskt Näringsliv menar att rättssäkerhetsperspektivet måste väga särskilt tungt när det kommer till straffrättsliga bestämmelser. Mot den bakgrunden går det att invända mot att kriminalisera situationer redan när någon har skälig anledning att anta att medlen kan komma att användas för att begå korruptionsbrott. Graden av oaktsamhet blir med en sådan utformning mycket låg och riskerar att skapa osäkerhet hos företagen. Det är i sammanhanget minst sagt anmärkningsvärt att utredningen menar att ett högre krav på oaktsamhet "...skulle göra det lättare för företagen och deras företrädare att förutse när de kan drabbas av straffansvar.". Ett sådant uttalande skapar rättsosäkerhet. I stället bör kravet på en straffbestämmelse vara att företag och enskilda i så stor utsträckning som möjligt ska kunna förutse vilka handlingar som är straffbara. För att minska risken för rättsosäkerhet anser Svenskt Näringsliv därför att graden av straffbar oaktsamhet bör höjas.

För att undgå straffansvar ska den som tillhandahåller medel åt någon som företräder näringsidkaren vidta kontrollåtgärder för att minimera risken för korruption i nästa led. Vilka specifika åtgärder som kommer krävas utvecklas inte i betänkandet. Enligt Svenskt Näringslivs uppfattning bör det klargöras att bedömningen ska vara proportionerlig och att företagen kan värdera riskerna för korruption i varje enskilt fall. Fokus bör ligga på situationer där det finns en förhöjd risk för korruption och företagen bör kunna använda den vägledning som ges i internationella regelverk, till exempel UK Bribery Act. Att ställa högre dokumentationskrav än så riskerar att försämra svenska företags konkurrenskraft.

Konsekvenser

Svenskt Näringsliv anser att utredningens konsekvensutredning inte kan anses uppfylla kraven i konsekvensutredningsförordningen. Inledningsvis konstaterar utredningen att det är svårt att bedöma de ekonomiska konsekvensernas av förslaget att införa brottet oaktsam finansiering av korruptionsbrott, samtidigt menar utredningen att kostnaderna för företagen

inte bedöms som särskilt stora. Något försök att faktiskt analysera kostnaderna förefaller inte ha gjorts. Svenskt Näringsliv delar därför Regelrådets uppfattning att utredningen bör kompletteras med en exempelanalys och en scenarioberäkning av hur mycket tid som kommer att behöva avsättas, inte minst för de små- och medelstora företagen som normalt sett inte har en omfattande internationell handel.

Svenskt Näringsliv

Göran Grén

Christer Östlund